

# ΠΟΛΥΦΩΝΙΕΣ



26-31  
07  
2007

**“KILIMI-KILIM-КИЛИМ”:**  
Gençlik çalışanlarıyla  
kültürlerarası diyalog  
Davetiye

*Neden kilim?*

*Değişik özellikleri ve  
sembolik mizacıyla o, olası  
bir “logo” adayı olup,  
önerilen diyalog davetinin  
kavramsal çerçevesini  
oluşturmaktadır:*

Kilimler, özellikle elde dokunanlar, hepimizin paylaştığı şu bölgede, asırlar boyunca yaratıcı bir anlatım şekli ve toplumsal bilgeliğin sesi olmuştur. Bu bölge, farklı toplumların ve aynı toplumun içinde oluşan iletişim kanallarıyla şekillenen çeşitli kimliklerle dolup taşar. Birçok “benler” ve “bizler” zaman içinde farklı kavramları örercesine motifler oluşturur, renkli iplerle bir bütünü ve komumuzda olduğu gibi bir kilimi dokur, yani sembolik anlam kazanır.

Kilimler doğmaları için zamana ihtiyaç duyar. Kişi dokumaya başladığında sabır, dayanıklılık, teknik, ilham ve içsel estetik bir bilgelik gibi becerilerini uygulamaya koyar. Dokuyan kişinin durumu kilimin ta kendisidir. Dokuma sırasında hissedilen her tür gerilim, sıkı sıkı örülen imleklerde olduğu gibi, kilimde ifade bulur. El yapımı hiçbir eser aynı şekilde tekrar üretilemez. Zaman ve mekan içinde tektir.

Kilimler, dokunuldukları anda bireysel ve kolektif kimlikler taşırlar. Hikeyeler anlatırlar, onları yaratıcıların hikayelerini, birlikte dokuyanların ortak anlarını, bir motifi örerken iletişim kuran farklı renklerdeki iplikleri. Kilim, doğrusal ve doğrusal olmayan özellikleriyle bir sanat şeklidir.

Halılar topraklanmıştır. Mekanları yerdur. Bir topluluğun yaşadığı alanı örterler. Yaşamları süresince, ister dokunulurken ister kullanılırken olsun, sanki anlamı topraklarlar.

Bir mekanı dekore etme ve nitelik vermenin dışında halılar, o alana sıcaklık kazandırır ve ayaklarımızı çıkararak, rahatlamamızı ve varlığımızın daha geniş bir evreye girmesini sağlarlar. Bir daire şeklinde birarada toplanmamızı, bedenimizi toprağa daha yakın konumlandırmamızı ve oradaki anlam pınarlarına ulaşabilmemizi sağlarlar.

Güncel realitenin ve zamanın dışında kilimler, rüyasal zamanda uçarlar. Uçan halılarla gezintiler, bizleri uzak diyarlara götürürler. Bir realiteye saplanıp kalmaktan uzaklaştırarak, farklı bir vizyon ve görüş açısı kazandırır. Yaşadığımız dünyayı farklı şekillerde algılamayı hedefleyerek yaptığımız yolculuklarda “vizyon taşıtları” olurlar. Bu komşular arası gerçekleştirilecek diyalogda kullanılan kelime, Yunanca, Türkçe ve Bulgarca’da, üç dilde de ortaktır. Günümüz toplumunda yaşayan gençlerin sosyal ve psikolojik gelişimine destek olmaya çalıştığımız için, farklı, fakat birbirine bağlı olan toplumsal realiteleri ören değişik ipleri hep birlikte anlamak ve bizleri ortak bir alan keşfetmeye götürecektir olan araç ve gereçleri araştırmak, hedeflediğimiz diyaloga yararlı olacaktır.

sofiya

haskovo

kırcali

ksanti

komotini

edirne

uzunköprü

## İletişim günlerinin görşel akısı

## BULUŞACAĞIMIZ BÖLGEYE DOĞRU YOLCULUK EDERKEN

... müzakere sanatı

(Otel Xenia, 27/07 Cuma 11:00-14:00)

Karşılama-ilk tanışma. Kişisel beklentiler ortak hedefimizi şekillendirecektir. Planımız & faaliyet şekilleri (diller, araçlar, ampirik yaklaşım)-öneriler ve anlaşma.

## BEN KİMİM? BİZLER KİMLERİZ?

...bireysel &amp; kolektif dokuma sanatı

(KOMOTİNİ GENÇLER YARATICILIK ATÖLYESİ -DEN, 5:00-9:00)

Ampirik atölyeler bizlere bireysel ve kolektif kimliklerimizi araştırma olanağı tanır. Küçük gruplar halinde, günümüzün değişen toplumsal realitelerinin ve karşılaştığımız birçok zor konunun sesi olmayı hedeflemekeyiz. Kendimize, kimliklerin iç dünyasını araştırma ve bireyselliğimizin birçok yönünü ifade etme olanağı tanıyacağız ve ortak bir alan arayışında olup- bunu ister gruplarımızda ister seminere katılanlar olarak yapacağız.

## GENÇLER MAHALLESİ

... gençlerin sesini temsil etme sanatı

(İASMOS GENÇLER YARATICILIK ATÖLYESİ-DEN, 28/07 Cumartesi 11:00-5:00)

Farklı bölgelerin gençlerini tanıma olanağımız olacak. Bunun için de, çağımızın toplumsal şartlarında yaşayan komşu bölgelerdeki gençlerin arayış ve gereksinimlerinin sesi olmaya çalışacağız. Farklı genç grupların günümüz şartlarında oluşan değişik kimliklerini birlikte anlamayı destekliyoruz. Gençlerin yetişmesinde rol alan farklı nesillerin farklı gereksinimleri, tavırları, sosyal entegrasyonu ve dışlanması, cinsiyetle ilgili konular hakkında oluşan yararlı soruları birlikte tartışacağız. Psikososyal gelişimlerine farklı sosyal ortamlarda ve farklı sosyal/profesyonel rollerimizle, nasıl daha iyi destek olabileceğimizi birlikte irdeleyeceğiz.



## ÇATIŞMA &amp; DİYALOG

... yaşanabilir sosyal bir çerçeveyi dokuma sanatı

(KSANTHİ GENÇLER YARATICILIK ATÖLYESİ-DEN, 29/07 PAZAR 11:00-2:00, EHİNOS GENÇLER YARATICILIK ATÖLYESİ 5:00-9:00 )

Çatışma: tehlike & imkan. Hepimizin korktuğu olayı nasıl göğüsleyebiliriz? Hangi beceriler, bizlere, “ateşin içinde oturmayı” sağlayacak? Nasıl bu beceriler, çatışma anında birlikte “ateşin içinde oturduğumuz” gençler için yararlı olacak? Genellikle “başı boş” bırakıldığında acıya, şiddete ve yıkıma götüren bir durum, nasıl yaratıcı bir sürece dönüşebilir? Aktif dinlemeyi ve kriz semptomlarını yönlendirmeyi, çatışmaları çözümleyecek becerileri geliştirme olanağı olarak görmekteyiz. Günün akışı içinde, tüm tarafları- anlık çatışmalar da- onurlandırmaya imkanını araştıracağız. Amacımız, yukarıda belirtilenlerin, gençlerin sosyokültürel ortamında olası uygulamalarını araştırarak bir “forum” oluşturmak.

Kültürlerarası diyalog nedir & hangi becerileri içerir? Bu becerileri gençlerle nasıl destekleyebiliriz? “İşbirliği ortamının” özellikleri nedir, nasıl yaratılır & nasıl tehlikeye girer? Üyelerinin farklılıklarını değerlendiren kolektif çalışmanın özellikleri nedir?

Etkinliğimizin esas konusu olan diyalogla ilgili keşfettiğimiz “bilgelik parçalarını” dokuma çabasında, program boyunca birlikte yaşadığımızdan ilham almaktayız.

## BİRLİKTE YARATMA &amp; GERİ DÖNÜŞ

... “KİLİM” gözlerimizin önünde şekillenmekte

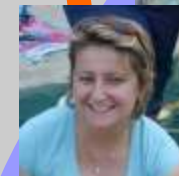
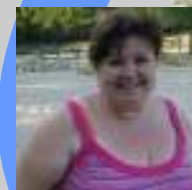
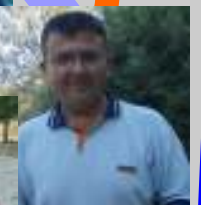
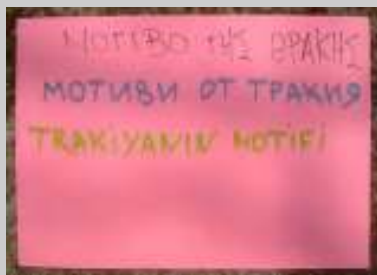
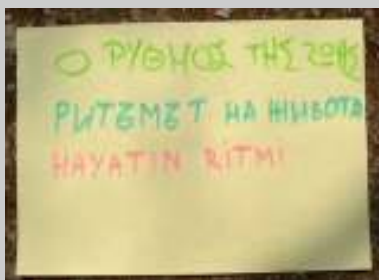
(NESTOS,PAZARTESİ 11:00-9:00)

Günümüz, yaratıcı ve dışavurumcu projeleri araştırmaya ve sanatın diyaloga yer veren özel rolünü ampirik bir şekilde incelemeye ayrılmıştır. Bu günün tüm çalışmaları, farklılıklarımızı değerlendirmeyi özendirecek şekilde olup, işbirliği becerilerimizi geliştirmeye ve ortak alanımıza şekil vermeye yöneliktir. Son olarak, kazancımızın sesini keşfedip canlandırarak ve program süresince yaşananların “fraklı ipler” halinde sentezini yaparak “KİLİM” projesinin gelecekteki perspektifini görüşeceğiz.













## KSANTİ



## KIRCALI



## UZUNKÖPRÜ



## SOFİYA

### TRAKİYANİN MOTİFİ

Mutluluk paylaşınca güzeldir.

- CHRISTOPHER HOARE (11)



### HAYATIN RİTMİ

Korkuyu hayatın bir parçası olarak kabul ettim

Özellikle değişikliğin korkusu

Kalp atışlarımın bana geri dön demesine rağmen ben ilerlemeye devam ettimç.

- ERICA JONG (1942-)

## AYNI VE FARKLI

Umut kanatları olan, ruha  
yerlesen  
kelimesiz şarkılar söyleyen  
ve bir dakika bile durmayan bir  
şeydir...

- EMILY DICKINSON (1830-1886)



EDİRNE



KOMOTINI



HASKOVO



7 kilim  
evlerine gidiyorlar



İlk bir Eylül sabahı, Xenia Otel'i'nin verandasında kahvemizi içerken - tıpkı Projemiz "Kilim" in görüşmeleri süresince o sıcak Temmuz sabahlarında yaptığımız gibi - İnci, bana gülümseyerek 'Seninle paylaşmak istediğim bir şey getirdim'dedi. Küçük bir Türkçe derginin sayfalarını açtığında, dünyamızda eşzamanlılık gibi şeylerin varolduğundan dolayı ne kadar şükran duyduğumu hatırlıyorum.

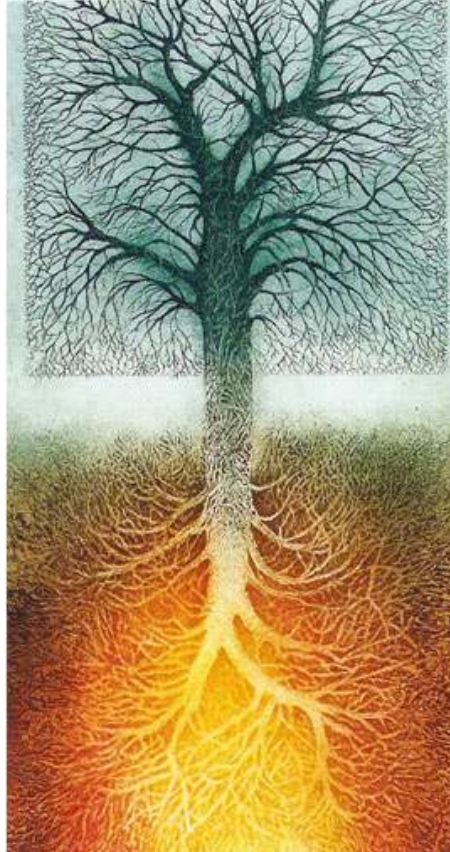
"Bak" diye devam etti İnci. "Başlık dikkatimi çekti". Tercüme etti. "Kilim'in Düşümü" Şimdi de gülümseme sırası bendeydi. "Evren bize yine konuşuyor demek ki himm?" Nazmiye Nine'nin sözlerinin içime işlemesine izin verdim, beni taa uzaklara götüremesine, İzmir civarında küçük bir köye - ve aynı zamanda çok yakına, içimin derinliklerinde bulunan bir yere...

..."Bizler de bu kilim gibiydik, oğlum" diyordu Nazmiye Nine, buruk bir bileğin nasıl onu makalesine ilham veren Nine'ye götürdüğünü anlatan doktora. Eski bir kilimi göstererek, şöyle devam etti: "Kimimiz atkıysıydı bu kilimin, kimimiz çözücü kimisi de düşümeüdü. Ayırdılar söktüler bizi 'Mübadele' diyerek..."

Bizler de - Yunanistan'dan, Türkiye'den ve Bulgaristan'dan, 31 meslektaş - bütün ilkbahar ve yaz boyunca hayal ettik, tasarladık ve bir "Mübadele" gerçekleştirdik. Zıt olguda. Amacımız, aramızdaki farklılıkların doluluğuyla zenginleştirilmiş değerli bir müşterek zemin arayışı içinde olan ve ortak bir deneyim doğuracak bir iletişim ağına, birlikte farklı iplikler dokumaktı - bireysel ve çok farklı toplumsal gerçeklerimizi-. Görüşmemizin üzerinden yaklaşık bir buçuk ay geçti ve ben hala daha, yapmak üzere yola çıktığımız bu işi, nasıl başardığımızı, tam olarak kelimelere dökemiyorum. Fakat başardık. Değerlendirme projemizi dokuyan anlatılar - "Polifonies'in" bu yayını-birlikte geçirdiğimiz günlerde çekilen fotoğraflar, iletişim ağıımızın ürünleri, bütün bunlar hiçbir kuşkuyla yer bırakmıyorlar. Nazmiye Nine'nin hikayesine dönüyorum, çünkü bu yaşadıklarımızın kavramını biraz

olsun, onun imgeleri arasında buluyorum.

"Aynı suyu, aynı toprağı, aynı gökyüzünü, aynı gölgeyi kullanırdık. Birileri beğenmedi bu dokumayı, söküp başka şey örmeye kalktı. Geldik buralara... Oğlum biz savaş nedir bilmeyiz. Vraşno'yu terkedeli yıllar oldu, ama rahmetli annem ve babamın akli hep orada, doğduğu topraklardaydı. Rum'u Türk'ü birarada yaşardık orada. Savaş neyin uğramamıştı... Bu kilimi dokuduğumda 12 yaşındaydım. Vraşno'da komşumuzun kızı Dora'yla birlikte dokumuştuk. Aynı yaştaydık Dora'yla, ailesi Rum'du. Biz 'Kilim' derdik, Rum'lar 'Kalimma' derdi. Mübadele sırasında yanımıza fazla bir şey alamamışız. Israrım üzerine oyuncağımyı bırakıp bu kilimi getirmişiz... Komşumuz Dora'yla topladığımız dağ lavantasını ve unutma beni çiçeğini kaynatıp yapmıştık bu yeşil rengi. Ağaca birlikte çıkıp topladığımız taze cevizin kabuğundan elde etmiştik bu kızıl kahveyi. Hardal otu ve kimyonu birlikte öğütüp yapmıştık bu sarı rengi. Yaparken çok eğlenmiş, beğenerek dokumuştuk bu kilimi... Barış hep vardı, oğlum... Bir arada



olmamızı istemediler. Söktüler bizi buralara değin geldik. Rahmetli anam geride bıraktığı evini ve bahçesindeki çiçekleri sayıklar, ağlardı..."

84 yıl sonra, bugün, bu düşüncelerimi, bilgisayarımın başında oturmuş, Nazmiye Nine'nin anısına yazıyorum, çünkü doğduğu ve çocukluğunu geçirdiği yer benim semtimde - yaşadığım yere 40 kilometre uzaklıkta - Vrasna köyünde. Her defasında Xsanthi ve Komotini'ye doğru yöneldiğimde ve her defasında eve dönerken onun doğduğu köyden geçiyorum. Fakat şimdi, Nazmiye Nine'nin ve Dora Nine'nin hikayelerini miras edinmiş olarak, bu yolculuk benim için yepyeni bir anlam kazandı. Ve her ne kadar zamanı geri döndürmek ve yurdundan koparılanın verdiği acıyı silmek imkansız olsa da, ümidim, bizimki gibi 'değişim' projelerinin, açık yaralara, yeni 'Kilimler' dokuma imkanını doğuracak bir şifa yöntemiyle, hitap edebilmesidir.

İnsanın acı ve öfkesinin dönüştürümünü sağlayacak ve yeni toplumsal gerçekler doğuracak olan yolu açan, bu sabah, Ben'le İnci arasında paylaşılan bu müşterek deneyimdir - Temmuz'un o değerli günlerinde Babis, Şenol, Esen, Hristina, Orhan, Süleyman, Zenia, Ayşe, Sezgin, Rumen, Emine, Ahmet, Dilek, Valya, Tina, Makis, İnci, Krassi, Hülya, Magda, Seval, Gülnaz, Yota, Sezen, Emel, Talat, Nihat, Sedat, Panayotis, Ahmet ve ben arasında. Bugün, dünyada büyüyen genç insanların neslinde, gelişen mirasımız da budur.

Nazmiye Nine ve Dora Nine her zaman için bizim şifa sunma gayretlerimize dünyanın eşzamanlılığını getirecek olan önder ruhlar olacaklardır. Rahat uyuyun, sevgili nineler, çünkü hikayeniz açık kulaklar, açık uslar ve bir zamanlar ayrılmış olan tarafları bir tek yürekte tutmanın ağır görevini üstlenmeye hazır apaçık bir yürekle dinlenmiştir. Belki daha henüz oraya varamadık, fakat şüphesiz o yolda ilerliyoruz.

Kökler 2003  
- Yolanda Eveleens

Anni Vasiliu  
D.E.N., Yunanistan



Seni buluyorum

Tapınakta unutulmuş bir  
antik yazıda  
Asırların akışında  
kaybolmuş bir duada

Çorak topraklarda gizli bir  
tohumda  
Çok renkli kilimin bir  
imliğinde

Yeniden yaşama dönmeyi  
Ruhunun hararetini  
söndürmeyi  
Filizlerini büyütmeyi  
arzularken

Dokuma tezgahında  
Yaşamın dizelerini  
dokurken  
Seni buluyorum



*Dilek Habip  
Komotini, Yunanistan*

*“Her kuş kendi gagasıyla ayrı bir ilmek tuttu...  
Bazen bi yumağın ilmeği en saydam camdan bile  
daha hassas olduğu ve çok kolay  
kırılabilirdi için çok dikkatli olmak gerek.”*



Hikayeler de onu oluşturan ilmekler kadar hassas olabilirler. Bir derin nefes, dikkat çekmeden ilkilen bir omuz, küçücük bir kelime dahi anlatılan hikayenin farklı bir yöne gitmesini sağlayabilir. Bu kadar kahkaha bu kadar hıçkırık nereden kaynaklanıyor? Hangi hikayeye işlenmişlerdi? Bu hikayeyi işleyen kimlerdi? Kimse bilmiyor...

Acaba biz mi hikayeleri anlatıyoruz yoksa onlar mı bizi?

*“Bir zamanlar bir ormandaydım. Yok hayır orman değil, bir nehirdi. Hayır hayır... kesinlikle denizdi. Bu kadar vahşiliği ve hassasiyeti bir arada yalnız deniz saklayabilir ve o dayanabilir. Belki de yanılıyordum, belki de bu dalgalar bir dağın sırtı olabilir. Kafanızı karıştırdım değil mi? İlmeği baştan almaya ne dersiniz? Bir zamanlar rengarenk ilmeklerin peşinden yürüyordum. Bu ilmekleri ben tek başıma çözmedim. Benden önce davrananlar vardı, ben sadece inançla onları takip ettim...”*

*Tina Ligdopulu  
D.E.N., Yunanistan*





*Emel Hacışerif  
Ksanti, Yunanistan*

## Seyahat yazısı veya renkli KİLİMİN desenlerinde nasıl seyahat ettim 26 – 31 Temmuz 2007 – Komotini, Ksanti

Bu projede yer alışıma beni her şeyin olacağına vardı, gerçeğine inanmıyorum. Benim Kilime katılımı beklenmedik idi ve son anda oldu, fakat bunda hiçbir şey tesadüf değildir. Ona doğru uzun zamandan beri yürüdüğümü düşünüyorum. Bu katılım yıllardan beri etnik zenginliği öğrenme ve belgeleme ile ilgili tüm kalbim ve içtenliğimle yaptığım değişik şeylerin, harika olaylarla ve tecrübelerle gerçekleştirilen projelerin, katıldığım ve organize ettiğim seminerlerin, kampların ve diğer etkinliklerin hak edilmiş sonucu gibi geldi.

Bu proje benim için bir hediye, ödül, bir beklenmedik fırsat gibiydi.

Duygu dolu, aynı zamanda çok derinden eğitici, dostluk ve pozitif düşünceler seli, kendine ve diğerlerine çok içten bir bakış gibiydi.

KİLİMDE en sevdiğim anları kendimce sıralamaya çalışıyorum – burdan sınırı kadar Rodop dağlarında yaptığımız enerji ve mutluluk dolu yolculuk mu, Nihat'ın köyüne yaptığımız ruhumuzu canlandıran ziyaret mi, dost gülümsemelerle dolu geceleri mi, yoksa Yasmos ve Nestos kıyılarındaki yararlı

etkinlikleri mi? Mümkün değil. Adım adım, an an hepimiz kendi benliğimizi tanıyıp derinlerden seyretme imkanı buluyorduk, ondan sonra da diğerlerini açık gönüllerle kabul ediyorduk. Hissettiklerimiz git gide daha güzel ve daha renkli oluyordu.

Bu seyahat yazısı bizim renkliliğimizin kilimini yaratmanın seyahat yazısıdır.

Benim kilimim Yunanistan'a yolculuğumuz esnasında başladı. Kırçali'den gurupla kurduğum dostluktan ve Ani ile ilk karşılaştığım anda. Kilimin ilk ipliklerini renkle tarif edersem, ilki Haskovo ve Kırçali'den Komotini'ye kadar kat ettiğimiz yol gibi beyaz. Sonra da pembe – Komotini'deki otelimizi ve odalarımızın balkonlarını saran mis kokulu çiçekler gibi.

İlk seminer gününün güneşli sabahında tabii ki heyecanlıydım, kimlerle karşılaşacağımı, nasıl başlayacağımızı, neler hissedeceğimi merak ediyordum. Tanışma egzersizi özenle seçilmiş ve çok zevkliydi. Aramızda dil, yaşam tarzı ve deneyim gibi farklılıklardan gerçek renkli bir ağ oluştu. Bu örülmeye başladığımız ilk ağı – örümcek ağı gibi ince ve şeffaf. Bunlar bizim ortak rengarenk kilimimizin ilk iplikleriydi.

Babis'ten hediye renkli dosyama bulduğumda çok mutluydum ve tabii ki onunla hemen arkadaş olduk. Dosyamda o kadar değişik ve güzel şeyler vardı – Trakya ve Rodopların güzelliklerinden parçacıklar, gezip tanıyacağımız şehirlerden resimler, ziyaret edeceğimiz merkezler hakkında değişik ilginç bilgiler.

Seminer boyunca çok hoşuma giden yanlardan biri ev sahiplerimizin sakinliği, her hangi bir gerginliğin olmaması ve bizleri olabildiğince rahat ettirmeye çalışıp zevkli zaman geçirtmeye çalışmalarıydı.

Birinci gün Komotini community centerin misafirleriydik. Resimleri, renkliliği ve akan canlılığıyla ilgimi çekti. Bu gün esnasında çok ilginç bir şey yaptık – kendi benliğimizin düğümlerini, renklerini ve kumaş parçacıklarını ördük ve herkes kendi kilimini, kendi eserini yarattı. Benim için bu herkesin istediği düzeyde kendine doğru bakış açısı ve atmosferi yaratan çok derin ve yapıcı bir egzersizdi.

Ertesi gün Yasmos community center de inanılmaz bir gün geçirdik ve benliğimize doğru



yolculuğumuza devam ettik. Her tür organizasyon zorluklarıyla uğraşan ve boğulan biri olarak ben, bir köyde çocuklarla, gençlerle ve aileleriyle bu kadar verimli çalışan bir merkezin olduğuna hayret ettim.

Yasmosta çok ilginç ve derin anlar yaşadık. Gün gençlere adanmıştı – onların sesini duyuyor muyuz, onların isteklerini sezebiliyor muyuz, ne anlıyoruz, onları hiç anlıyor muyuz. Onların “hikayeleri” nelerdir. Yine Ani ve Tina multimedya teknolojisi kullanarak bizlere konuyu çok canlı ve gerçek görebilmemizi sağladılar – hayal gücümüzü kullanma, belirsiz konulu resim üzerine sorular, ilginç kolajlar; olağandışı müzik eşliğinde sunumlar, story taling.

Bizim gurubumuzda diğer tüm küçük guruplardaki gençlerin olağanüstü ruhsallığından bir şeyler hissedebildik – onların sonsuz arayışlarını, kendi yüceliğine inanmalarıyla beraber ögeleşen şüphelerini; yetişkinleri korkutan güçlerini; dört dörtlük hayat yaşama istekleri. VE YOL. Bir de gençlerin önünde duran ebedi soru – Şimdi nereye?

Bizim gurubumuzda / yetişkinlerin gurubunda ☺ / diğer küçük gurupları kısa hikayelerinden gerçekten uzun bir hikaye yaptık. Hikayemize “Hayatın ritmi” adını verdik. Bu projede her şeyin ne kadar gerçek, çok yararlı ve derinden duyarlı olduğunu hissetmeye başladım. İç dünyana doğru yolculuk ne kadar güzel ve etkileyicidir. Bu yolculukta çok değişik renklerle karşılaşılıyor ve bu yolculuğu diğerleriyle beraber yapmak ne kadar güzeldir.

Yunanistan’daki yolculuğumuza devam ettik. Bunda da çok derin bir mana vardı - başkalarının ve kendi iç dünyana doğru yolculuğun gerçek bir yolculuk esnasında seyrediyor. Bu yüzden de bu proje için bir diğer kilit kelime benim için YOLDUR.

Yolculuğumuz sürerken biz kilimimizi dokumaya ve onun desenlerinde seyahat etmeye devam ettik.

Komotini’deki iki harika akşamımızı unutamiyorum – gülüşleri, arkadaşlıkları, sıcak Temmuz akşamındaki şarkıları ve tabii ki Karpuz partisini. Gecenin saat üçünde bu kadar yüksek sesle kahkahalar atmamız tabii ki o kadar da iyi bir şey değildi, fakat bundan rahatsız olanların da olmadığı belli oldu ☺.

Karpuz bizim beraber yaşadıklarımıza yeni, hoş bir aroma kattı. Belki de gece ferahlığıyla birleşen yazın tadından ve bizim kilimimizdeki yeni, tatlı ipliklerinden.

Sanki Komotiniden ayrılmak istemiyorduk. Ruhum orada kaldı, şehirden meslektaşlarının ve arkadaşlarının yanında, taze öğütülmüş kahve aroması gibi rahatlatıcı, sıcak öğleden sonranın yakıcı güneşi altında antika dükkanlarının vitrinlerinde bakınan tarihin çok net hissedildiği eski merkezde.

Komotinideki günlerimizin renkleri böyleydi – alacalı, güneş gibi berrak, karpuz gibi tatlı, kahve gibi rahatlatıcı, arkadaşlık gibi temiz, parlak, güneşli ve mutlu. İşte bizim kilimimizin güzel sarı, kırmızı, turuncu ve mor iplikleri...

Seyahatimiz Ksantiye doğru devam etti. Orada anlaşmazlıkların düğümünü çözmeye çalıştığımız Xanthi community centerde arkadaşlarımız bizi büyük misafirperverlikle karşıladılar. Yine kendimi yuvamda gibi hissettim – yine merkezi çok beğendim, o kadar çok ki orada kalmak istedim.

Ama yol bizi bekliyordu. Bizi harika ve gizemli Rodoplara doğru götürdü. Dağın derinliklerinde ilerlemeye ve kilimize ferah yeşil renkler katmaya başladık. Aynı Rodopların güney kısmındaki tırmanış benim için olağanüstü bir olaydı. Bulgaristan’a yaklaştık, bizim hesaplarımıza göre Zlatograd’a yakın olmamız gerekiyordu.

Eski köprüden küçük bir köye ve köydeki Rodop stilindeki harika restorana yöneldik. Orada bizim ortak soframızda devam ettik. Bu sadece bir öğlen yemeği değildi, bu bir dostluk sofrasıydı.

Ani’nin her şeyin olacağına vardığı ve tüm olanların derin bir manası olduğu sözlerinden alıntılar yapmaya devam ediyorum. Bizim ortak soframız ortak yaşadıklarımızın uzun ve güzel masasıydı. Ortak masaya oturmamızın tam yeri ve zamanıydı. Etrafta her şey tipik ve çok tanıdık rodop stilindeydi ve bu sıcak öğleden sonraya olağanüstü çekicilik veriyordu.

Rodopların derinliklerindeki yolumuza devam ediyorduk ve giderek daha da yükseğe çıkıyorduk. Bizim aracımız giderek daha da zorlanıyordu, fakat içinde seyahat edenlerin coşkusu sonsuzdu ☺. Ehinosa en son fakat mutlu ☺, hevesli ve çok keyifli vardık. Orada dağ köyünün sokaklarında gezme, kahve içme ve insanlarla sohbet etme fırsatımız oldu.

Onların dilinden ne kadar çok şeyi anladığıma hayret ettim! Balkanlardaki insanların kaderlerinin birbirine ne kadar bağlı olduğunu ve birbirimize ne kadar yakın olduğumuzu bir daha hissettim. Bunu daima bilmişimdir aslında.

Balkan kilimi çok renkli, çok güzel, fakat düğümlerle de renklendirilmiştir. Eh, düğümlerin bazıları çok sağlam bağlıdır ve gerçekten boğazımızda durur ama yine de bu kilim dünyadaki en muhteşem kilimdir.

Ehinos community centerde projeden bizlerde neler kaldığı üzerine sohbet ettik. Bu zordu. Ama söyleyecek şeyimiz olmadığından değil, aksine, uzun uzun masallar anlatabilir, şarkılar söyleyebilir, gülüp ağlayabilirdik. Duyguların düğümü sesimizin yükselmesine izin vermiyordu, fakat hepimiz enerjiyi ve bu çemberin dünyanın bir parçası olduğunu hissedebiliyorduk. Dünyanın iyi

parçalarından.

Ondan sonra – yine yol – daha yükseğe, hep daha yükseğe. Nihat’ın köyünde sanki gönüllerimizi açtık. Onu unutamiyorum – beyaz ve iyi çehreli muhteşem kadınları, güzel kızları ve yakışıklı oğlanları, Nihat’ın evini ve akrabalarını, Rodopların sardığı köyü. Oradan ayrılmak istemiyorduk, açık ve daha iyi yüreklerle yola çıktık.

İnişte yol yine güzellikleriyle büyülüyordu, bizler ise tebessümlü ve mutluyduk. Ksanti bizi ışıkları ve insan gurupları kaynayan sokaklarıyla karşıladı. Tabii ki daha sonra biz de onlarla birleştik.

Son gün bizim kilimize muhteşem, romantik mavi ve zümrüt renkli iplikler kattı. Bu Nestosun günüyüdü.

Kelimesiz masal yarattığımız gündü. Bizim dünyamıza bir gurup “istilacının” saldırı yapmak istediği, fakat amacına ulaşmadığı gündü.

Yine ortak masadaydık. Bir tarafımızdan yol, diğer tarafımızdan ise demir yolu geçiyordu. Biz oradaydık – yol ve yakın raylar arasında yolumuza kısa bir mola vermiştik.

Bu günde bizim kilimimizi dokuyorduk. Bu tarif edilemezdi. Kolay değildi, fakat muhteşemdi. Bizim yolumuzu Edime, Uzunköprü, Komotini, Ksanti, Sofya, Kırçali ve Haskovoya doğru devam ettirecek yedi kilim. Örülmüş olduğumuz renkli örümcek ağını Nestosun sularına bıraktık. Bizim ortak Nestosumuz – Mesta.

Alaca karanlıkta ayrılıyorduk, ama aslında ayrılık yoktu. Bizim yolumuz çok uzun ve bizim kilimimiz çok güzel. Bu yüzden de ayrılık yok.

Bizim Haskovo – Kırçali gurubunun Ksantiden yurdumuza doğru hareket ettiğinde, Komotinide tekrar durmaya ve Aleksandrupuliste Yunan kahvesi içmeye karar verdik. Deniz kıyısında, sonsuz mavi denizi seyrederek. Ve bu mavi-yeşil köpüklü ipliği de kattık. Bizim kilimimizi Bulgaristan yolunda onunla devam edelim.

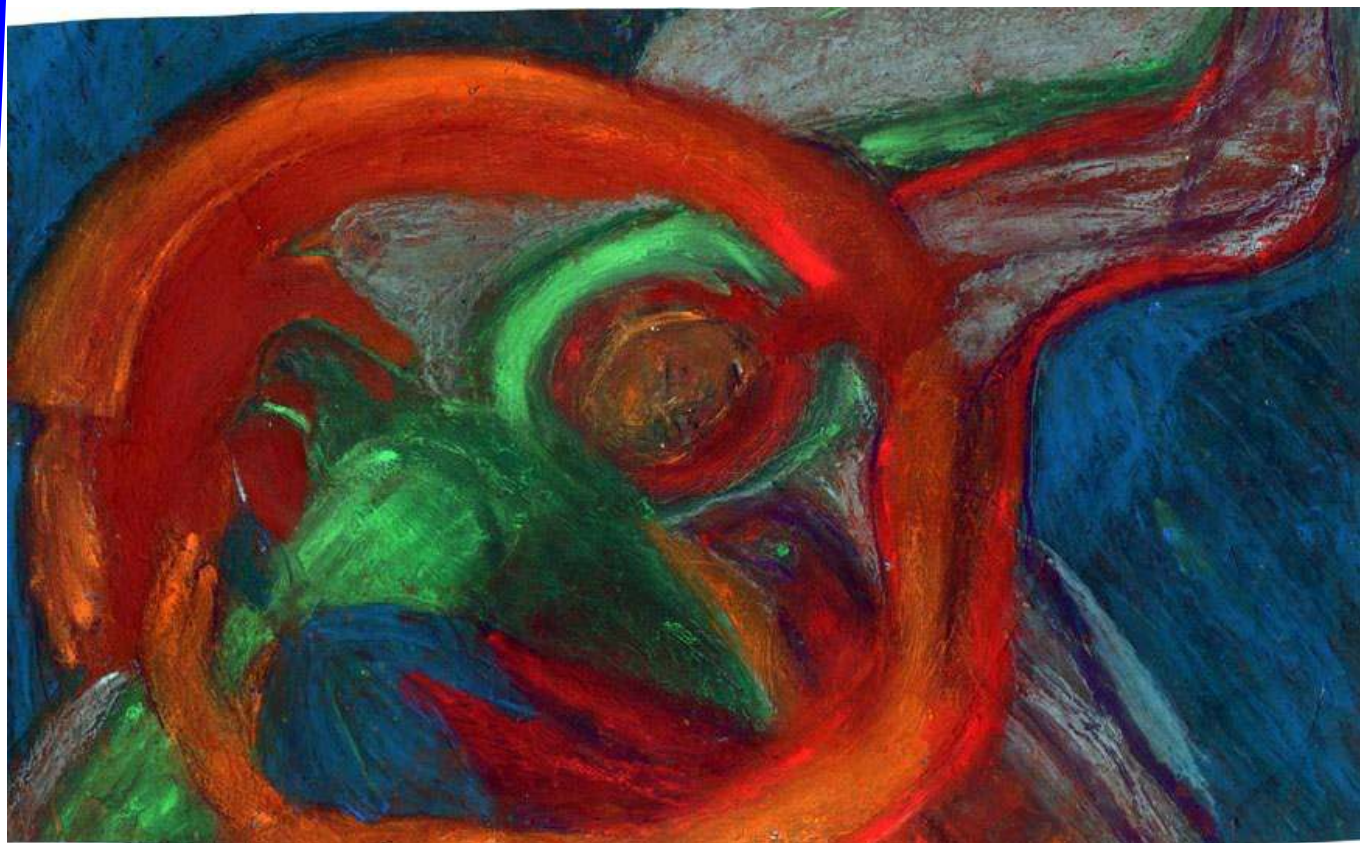
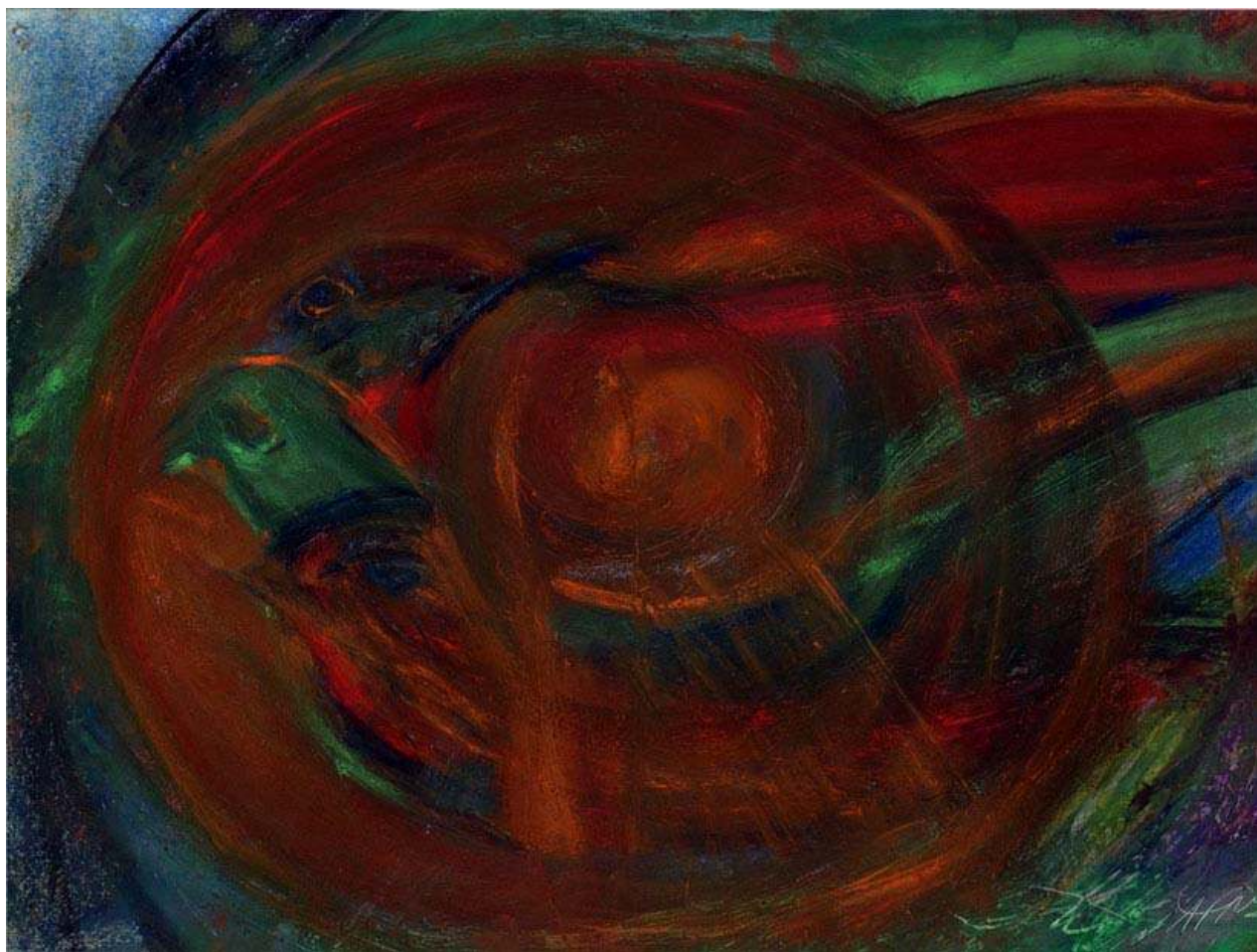
Bu süre zarfında hep gurubu konuştuk – yolculuk esnasında da, kahve içme faslında da, sınırdan Bulgaristan’a girerken de. Herkesin isimlerini tekrarlıyorduk, tekrar, tekrar.

Yolumuz Haskovo ve Kırçalide sona erdi. Ama tabii ki devam ediyor.

Bizim muhteşem Balkanlarımızın ipliklerden ve düğümlerden güzel ağında bir çok farklı yol kesiyor. Belki bazıları için bu yollar muhteşem değildir ama bizim için öyle. Balkan renklerinden daha rengarenk, daha duygulu ve daha derin renkler yoktur. Ve daha muhteşem KİLİM yoktur.

*Krassimira Damyanova  
Haskovo, Bulgaristan*





*Zenya Georgieva  
Sofiya, Bulgaristan*





*Babis Kuyurukis*  
*Sapes, Yunanistan*

**N**ehrin etrafında iken kendimi antik / ilkel bir insan gibi hissettim. Benim için zaman sadece güneşin doğuşu ve batışıydı, saatler ve dakikalar yoktu. Arkadaşlarla konuşmak önemli bir işti, rahatlamak için değil günlük hayatımda yaptığım gibi. Dünya kocaman ve sırlarla doluydu, ama bu korkunc değildi. Dünya hayatın boyunca araştırman gereken bir gizemdir. Sonra birçok anlamı, soruları ve paha biçilmez hediyeleri olan bir ritüelin parçası oldum. Benim için en önemli hediye ilkel doğama dokunmaktı - çıplak olmak , yalın ayak dolaşmak, yemek, içmek, acele etmemek, yorulunca yere oturup dinlenmek, alımlı hissetmek, birilerine fısıldamak, nedenini sormadan güvenmek, kendime ve diğerlerine karşı büyük bir ilgi duymak. Büyük Koruyucu kimdi bilmiyorum ama onu hissedebildim.

Kendimi , bir nehir taşı bulup ve bu

heyecan verici deneyimden yorulup  
uyuyakalan bir çocuk gibi hissettim.

Dünyayı o kadar yuvarlak, yumuşak, sıcak, ulu bir şekilde ilgili hissettim ki..sanki bir yatak, bir beşik, bir yuvaymış gibi.

Hayvanların hissettiği şeyleri hissettim, eminim: karanlığa bir yem oluşumu, güvensizliğin kokusunu, yakınlaşmanın tadını, ruhumda sessizliğin rengini ve orada bulunan herkezin haykırışını. Hatta orada bulunmayan insanların haykırışını da hissedebildim.

Düşümler bir sirkın ıpları gibidir. İpin üstünde yürüyen yetenekli, cesur ve eğitimli olmalı. Tehlikeli bir meslektir ipin üstünde yürümek. Birçok insan bunu hiç denememistir, birçoğu da deneyip düşmüştür. Bunu yapmak isteyen kişide denge olmalı. İlk gün birbirimize bağlandığımızda hayrete düştüm. Baskalarıyla bu güçlü bağı hissetmek benim için çok fazlaydı ama aynı zamanda o kadar tatlı ve sıcaıktı. Ama bir kişinin bu güçlü deneyime katlanması için güce

ihtiyacı var.

Hikayeler anlatıp yazmak beni çok heyecanlandırdı, bir şarap, bir uyusturucu gibi, farklı bir yerde bir dünyadaymışım gibi. Sonrasında rüya görüp farklı evrenlerden güçlerle görüşmüş gibi geri döndüm. Şimdi ancak birkaç hikaye hatırlayabiliyorum ama orada bulunan herkesi hatırlıyorum. Yıllar sonra insanları da unutabilirim ama hikaye anlatmanın bize yaşattığı deneyimi ve verdiği gücü ve bu gücü kullanmayı unutmayacağım.

Bu çalışma görüşmesinden sonra eve dönmek, özel hayatıma harika ve mistik bir etki yarattı. Hemen ertesi günü çok güzel bir şey oldu, birşeyler uyandı, birçok kez deneyip başaramadığım birşey. Ve şimdi, eve dönünce hemen oluverdi. Nasıl bilemiyorum ama burada etrafımda bulunuyor. Gerçekten inanılmaz.

Valentina Martinova  
Sofiya, Bulgaristan

**B**eni en çok etkileyen şeyler görüşmenin farklı bölümlerinin arasındaki denge, zamanlama, kişiler arası iletişimin ve duygusal sürecin açılması için yeterli zamanın oluşu. Bulgaristanda yer alan, aktivitelerin yapısına odaklanan ve grup dinamiğine önem vermeyen psiko-sosyal projelere karşın bu görüşme gerçekten tatmin ediciydi.

Harika olan bir diğer şey doğa ile olan mecazi. Doğanın kişisel gelişim ve grup ilişkileri süreciyle eşbiçimli bağlantısı tüm çalışmalarını daha derin kıldı.

Sınıra yakın küçük köylerde

bulunan insanların yaşam tarzından da etkilendim. O kadar çok hayat ve paylaşma vardı ki, bu ne yazık ki Bulgar köylerinde bulunmuyor.

Şahsen iyi hissettim. Genelde bu tür görüşmelerde, özellikle yabancı dil çerçevesinde, kendimi içedönük olmakla ve deneyimimi ifade etmemekle suçluyorum. Bu defa, iç deneyimimin diğerlerinkiyle uyduğunu hissettim. Küçük gruplar içinde mecazların ve deneyimlerin inanılmaz bir şekilde senkronize olduğu anlar oldu (mesela kilimi ördüğümüz zaman), açık bir kitap gibi fikirlerimizi okuyabiliyorduk. Tabii ki başka anlarda aramızda tutarsızlık vardı (kelime kullanmadan hazırlanan hikaye).

Fikrim şu ki, bu projenin uluslararası bir devamı olursa Bulgaristan bundan çok yararlanacaktır. Bildiğiniz gibi Bulgaristan Avrupa Birliğinin en çok müslüman topluluğu olan ülkesidir (toplumun 1/7 si) ve artan ırkçılığın tanığı olduk. Az zaman önce başkent Sofya'da büyük bir gerilim yaşandı. Nazileri andıran uniformalar giyip şarkılar söyleyen, Bulgarları farklı etnik gruplardan korumak amaçlı "Gönüllü Milli Muhafızlar" isimli bir topluluk oluşturuldu. Eminim ki bu tarz projeler derin ve stratejik bir etki bırakabilir.

*Rumen Georgiev  
Sofiya, Bulgaristan*

Kırçali, 30.08.2007y.

Selam Kilim,

Kısa bir aradan sonra tekrar yazıyorum. Bugün tesadüfen elime üzerinde dünyanın yönlerini, bizi bize ve senin dünyana götüren yolları gösteren şekilde sayısız yapıştırılmış renkli dokulardan oluşan kırmızı dosyama gördüm. Benim, arkadaşlarımla ve komşularımla, onların arkadaşlarının ve komşularının, bizim ve insanların hayat iplikleri ile renkli şekilde dokunmuş renkli Kilim'in dünyası. Ve seni hatırladım, unuttuğumdan değil - bunun olması mümkün değil. Komotini ve eski şehir Ksanti'nin düz ovası, Rodopların asırlık ormanları, Mesta'nın sesi, Edime'nin türküsü ve Uzunkoprünün eşliği, Sofyanın hikmeti ve Haskovonun genç ruhu, Kırçalının coşkunu ve bizim gülüşümüz... Her gün seni hatırlatırlar ve yüzümü ışıktandırır.

Ve sana şu kısa mektubu yazmaya karar verdim. Bunu itiraf veya benim hayatımdan paylaşılmış bir parça olarak kabul et. Ben biliyorum ki, sen asırlardır varısın, ve bizim topraklarda, Balkanlarda hayatın değiştiği gibi, senin renklerin ışıltın her defa değişir... Ancak sen hep olduğun gibi kalıyorsun. Bazen her tarafın çekelenmiş ve yıpranmış, bazen gunahsız kanlanmış veya nefret ateşine itilmiş, sen olduğun gibi kalıyorsun. Çünkü çok büyük bir aşk ve acı ile dokunulmuşsun, sağlam dokuların, parçalanma isteğine ve sende renksiz ve çirkin küçük kilimler oluşturmak amaçlarına dayanır.

Sen bizi bir yapıp, bize güçlü ve onurlu olmama imkanı veriyorsun! Güçlü, çünkü birlikteyiz ve kendimizle gurur duyuyoruz, çünkü farklıyız! farklı olmamıza rağmen senin sayende birliğiz. Biz, bu topraklarda yaşayan insanlar farklıyız, farklı diller konuşuyoruz, farklı kültür ve inançlar, ve farklı geleneklere sahibiz. Ancak biz aynıyız, aynı duyguları hisseder, sevinç ve korkularımız aynıdır, çoğu zaman kelimesiz anlaşabilir, hayatımız için birlikte savaşıyoruz.

Ve ben kendim için seni tekrar buldum! Seni yeniden bulmakla, yapabilecek en hayırlı şey, kendini diğerlere dağıtmak olduğunu anladım. Böyle doğru arkadaşlar bulursun, çünkü onlar gerçekten bizim aramızda. Mutluluğa doğru yaptığımız yolculukta, her birimiz, hayatta hatalar değil, dersler olduğunu anlarız. Öğrenmemiz gerekenler dersler. Ve sen Kilim, bizim en değer biçilemeyen dersimizsin. Burda, Balkanlarda yaşayan hepimiz için bir dersin! Seni biz yarıttık, biz koruyacağız!

Çünkü, sana tekrar döndüğüm bu hafta, hayatın ritmi ve Trakyanın motifleri farklı ve aynı olduğunu anladım! Herşeye rağmen onları bu şekilde koruyalım ve ölümsüzleştirelim!

*Sezgin Bekir  
Kırçali, Bulgaristan*





*Hristina Tsimudi, Nihat Emin Kehaya, Orhan Boz  
Ksanti, Pahnj, Gorgona, Yunanistan*

## KİLİM GURUBUNDAN SELAMLAR

Farklı ülkelere, farklı kültürlerden gelen, farklı fikirlerle sahip olan insanlar olarak bir araya geldik. Ne büyük mutluluk. Farklı fikirlerimizi paylaştık. Bu fikirler aynı coğrafyaya, ortak bir kültüre sahip insanlardık.

Bu farklı fikirler birleşince bir bütün olduk ve biz bunun adını KİLİM diye adlandırdık. Kilim farklı renk, farklı düşünce, farklı şekillerde olsa bile hepimiz bir araya gelerek ortak bir bütün oluşturduk. Bu çalışmamız başka dünyalarında kapılarını bize açtı. Bizim hayal dünyamızın daha çok güçlenmesine sebep oldu. Hayal edince fikirlerimiz renklendi, tüm kalplerimizle ve düşüncelerimizle tam bir bütün olduk. Bu projedeki farklı yaştaki kişiler bir araya gelerek, sanki aynı yaştaki bireyler gibi ortak bir düşünceye sahip olduk. Beraber düşünerek, paylaşılarak yaratıcı düşüncemizi kullanarak bizim ortak düşüncemiz olan KİLİMİ yarattık. İnsanın iç dünyasının önemini fark ettik. Yunanistan, Bulgaristan ve Türkiye'deki ortak yaşantıları paylaştık. Üç ülkenin de problemlerinin aynı olduğunu farkettiler. KİLİMİMİZE sorunları simgelemek için atmış olduğumuz düğünlerin her üç ülke içinde aynı olduğunu gördük. Ne mutlu ki bu problemlerin tıpkı düğünlerin çözülmesi gibi sorunlarımızın ortak düşüncelerle çözülebileceğini keşfettik. Yunanistan'da öğrendiklerimi gönüllü olarak çalıştığım Türkiye'deki dernek faaliyetlerimde de uyguluyorum. Çok şey kazandığımı farkettiler. Bu proje ve farklı projelerde de sizlere destek vermeye hazırım.

Not: Bundan sonraki yapacağınız değişik projelerde de sizlere destek vermeye hazırım.

Sizleri çok sevdik, her zaman görüşmek dileği ile Trakya'dan kucak dolusu sevgilerimizle.

*Sezen Künteci, Esen Mutlu, Talat Mutlu, Ahmet Günnay, Sedat Karacan  
Edirne & Uzunköprü, Türkiye*

## Başarılı bir eğitim masalı - Ben hala oradayım

**B**ir zamanlar Ahmed adında birisi varmış. Yaşadığı belediyenin nüfusu ile Avrupa fonları tarafından finanse edilen çeşitli programlar üzerinde çalışmış, ancak organizasyonu özellikle yerli seviyede çalışmış. Bu yüzden kendisi Yunanistandaki programa katılma davetiyesine çok sevinmiş. Bu ülkeye ilk defa gidecekmış ve çok heyecanlıymış. Orada Avrupa projelerinde birlikte çalışabileceği insanlar ve organizasyonlar bulacağını umut edermiş. Ancak orda beklediğinden çok fazlasını bulmuş. Kendine bu kadar benzeye bileceğini tahmin etmediği insanlar-dostlar.

En baştan dil bilmezliği iletişimleri için engelmış, ancak son günlerde onlar birbirlerini okadar iyi tanımışlarki, tek kelime bile kullanmadan küçük oyuncak

bebekler yardımı ile masal bile düşünmüşler. Bu beş günlük eğitimsel oyunların sonucuyumuş. Onlar birbirini tanımaktan ziyade, kendilerini bile daha iyi tanımışlardır.

Azınlıklardan gelen çocukların eğitim merkezlerini ziyaret etmişler, ve orda Ahmed Yunanistandaki meslektaşlarının yaptıklarına hayran kalmış. Bu merkezler kendisine Bulgaristandada kullanılabileceği birkaç fikir vermişlerdir. Merkezlerde proje çalışmasını yapan işçiler gerçek profesyoneller olup, gerçekten ekip halinde çalışırlar. Ahmed buna hayran kalmış. Göz göze bakışmak bile anlaşabilmelerine yeterliymiş. Ahmed, Yunanistandaki ilk ziyaretinde, organizatörlerin eğitim ile birlikte farklı yerleri ziyaret etme programı sayesinde çok yerler görüp çok memnun kalmıştır. Doğayı, şehirleri ve uzun muhabetli

Yunan gecelerini çok beynemiş.

Ahmed oldukça farklı Avrupa program seminerleri ve eğitimlerine katılmış. Farklı insanlarla tanışma fırsatı olmuş, ancak ilk defa vedalaşma zamanı geldiğinde çok üzölmüş. Büyük bir aile gibi olduklarından ağlamamak için kendisini zor tutmuştur.

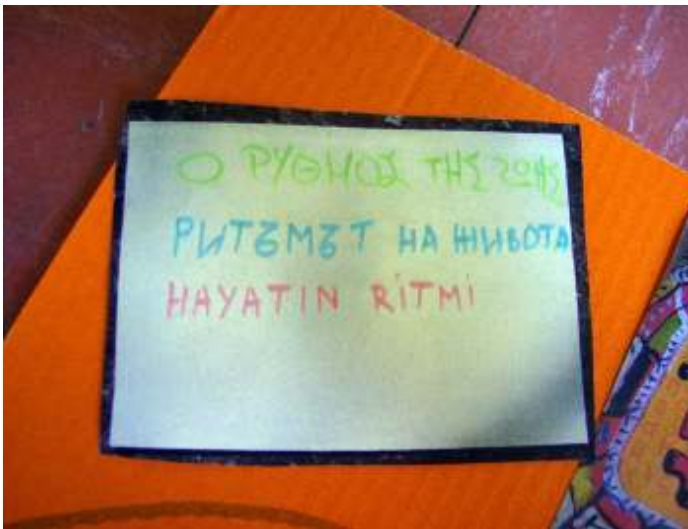
Ve dönmelerinden çok zaman geçmesine rağmen ondan bir parça orada kalmış ve Yunanistandaki arkadaşları ile kilim dokumaya devam etmiş.

Ahmedin Yunanistandaki güzel anları için teşekkürler, dostlar.

Hep böyle birlik kalınız.

*Ahmed Mehmed  
Çernoçene, Bulgaristan*





*Seval Osman Oğlu, Aişe Kiracı, İnci Hakkı  
Akarp, Ksanti, Komotini, Yunanistan*





Bu projeye dahil olduğumda kilim hakkında araştırmalar yaparken öğrendim ki Kilimler, düğümlerden oluşan çok eski bir alfabenin ördüğü gizli bir dille konuşuyor. Kilimde kullanılan renklerin ve desenlerin her biri dokuyucunun mesajını ve duygusunu iletmekte...

**Kırmızı** heyecanı, büyük bir sevgiyi,  
**mavi** ümidi, kavuşma özlemini,  
**mor** kederi,

**beyaz** saflığı ve temizliği,

**Siyah** bolca kullanıldığında yastır, üzüntüdür.

**sarı** hüzdür,

**yeşil** berekettir.

Sonra kendi kilimimize baktığımızda hayatın tüm renklerini tüm duyguları işlediğimiz gördüm.

Bizim kültürümüzde kilimlerde kullanılan renklerin ifade ettiği duygular yukarıda bahsettiğim gibi.

Merak ediyorum renklerin dili evrensel mi? Hepimiz için aynı renkler aynı duygularımı ifade ediyor?

Orada sizlerle, "TRAKYA MOTİFİ" grubumuzla birlikte yaptığımız işler yaşadığım tecrübe unutulmaz. Her etkinlik güzel ve etkileyiciydi fakat nehir kenarında; hepimizin birer sembol olup, birlikte yarattığımız masalı unutmuyorum, şu an 9 aylık olan kızıma sürekli anlatıyor ve anlatırken bundan çok büyük keyif alıyorum bu diğer masallardan çok farklı. Bu, benimde içinde bulunduğum "Trakya Motifi'nin Masalı".

Bir diğeri de dokuduğumuz kilim. Çalıştığım ofiste duvara astım ona bakıp orada sizlerle yaşadığım farklı deneyimleri hatırlıyorum. Birlikte geçirdiğimiz her gün bir diğerinden

farklıydı. Benim için ve aynı zamanda diğer arkadaşlarım için de...

Ama bir an var ki;

Kilimlerimizi bitirdikten sonra hava hafif karmaya başlamıştı her grup kilimini bitirmiş birbirine gösterirken tüm grup arkadaşların yüzünde başarmanın mutluluğu ile nehrin kenarında büyük bir halka oluşturup ortasına kilimlerimizi bırakıp bir süre sessiz kalmıştık. Gözlerimi kapattığım o anda, o dakikalarla sınırlı zamanda, bu güne kadar yaşamadığım büyük bir huzur duydum, hafif karmış bir hava, yavaş yavaş akan nehrin ve ona eşlik eden doğanın sesi beni farklı bir boyuta taşıdı. O an doğa ile bir bütün olduğumu, ruhumun ihtiyacı olan huzuru daha doğrusu böyle bir huzurun olabildiğini keşfettim.

Sonrasında umutlarımızı, dileklerimizi ve bizi sembolize eden ve her birimizden bir düğüm taşıyan halkamızı nehre saldıığımızda hissettiklerim, tüylerimi diken diken eden o duygusal anlar... hepsi çok güzeldi. Sizlerin sayesinde yaşadığım ve hayatımda unutamayacağım anların arasında yer alan bu tecrübe için teşekkür ediyorum.

"Aslında yaptığımız şey kilimi dokumak Attığımız her adım.

Yaptığımız her iyilik, her kötülük birer ilmek. Unutulur gider sanıyoruz.

Oysa kilimin üzerine işleniyor.

Kilim bittiğinde bakıyoruz üstüne, her şey görünüyor.

Doğrular, yanlışlar, hatalar, sevaplar"

Not: Fotoğraf makinesi tarihi hatalı vermiş...

*Hülya İşler  
Edirne, Türkiye*





Kırcali, 28.08.2007

### Yunanistan-kilim 26-31.07.2007

Yunanistan gidiceğim ve programa katılacağım anlaşıldığı andan itibaren, ve oraya kadar bütün yolculuk esnasında okula ilk defa gidicek küçük bir çocuk gibi heyecanlandım. Bütün bu zaman içerisinde, kendime bu tür sorular sordum: **ne olacak** - çünkü farklı kültürlerden insanlarla tanışacağımı biliyordum; **oradaki meslektaşlarımız diğer insanlarla nasıl çalışır; orada yeni neler öğrencem**-heycanımın ritmini hissediyordum, beni yeni şeylerin beklediğini, farklı yönlerden ve farklı dilden insanları bir araya getiren genel noktayı /genel amacı/ gözönüne getiriyordum. Ve buna benzer bir sürü sorular.

Baştan itiraf edeyim-diğerleri beni tanımadığından endişeli değildim, ben diğerleri tanımadığım için endişeliydim.

İlk çalışmamızda benim bir görüşü onaylandı-bir insanın gerçek zenginliği, sahip oldukları değil kendi varoluşudur. Bulgaristana "daha zengin" döneceğimi anladım. Daha ilk günün sonunda, sonraki birkaç günde bizi düşündürecek ilginç ve hoş anlar beklediğinin sonucuna vardım. Burda, bu yerde bulunduğum için mutluydum.

İkinci günün sabah uyandığımda heyecanımı hiç bir zaman unutmayacağım. İş enerjisi ile dolmuştum ve sabırsızlıkla unutulmıyacak heyecanlarla dolu yeni

günün başlamasını bekliyordum. O gün anladım ki, düşüncelerimiz, hayat bezine resim yaptığımız aletlerdi. Ve benim bezime burda bir çok yeni imajlar çizileceğinin farkına vardım. Çok istediğin ve senin ve etrafındakilerin için çok anlamlı olan bir şeyi oluşturmayı başarmak ne kadar önemli olduğunu anladım. Üçüncü gün hayatta, sadece bizim yararımıza değil, aynı zamanda gerçekten ihtiyacı olan diğerleri mutlu edecek amaçlarımızın olması ne kadar önemli olduğunu anladım. Komotini, İazmos köyü, Ksanti ve Ehinis köyünde oluşturulan merkezlerdeki işleri ile /şu an arkadaşlarımız olan/ meslektaşlarımızın yaptığı gibi.

Büyük bir sevgi ile yaptıkları işin karşılığını gören arkadaşlarımızın sevincine şahit oldum.

Mutlu olmak günah değildir. En imkansız hayallerinin gerçekleşmesi için insanın birkaç deney ve dikkatli dinleme yetlidir. Hayata biraz daha fazla dikkat çevrilirse normal insanın yolunda herkesin anladığı şey bulunabilir. Mutluluk arayışı şasıdır ve başkasına verilebilecek örnek değildir.

Bildiğim fakar kabul etmeyi zorlandığımız şeyleri anlamak için o kadar kilometre geçtim. İnsan için güç sahibi olduğunu anlamaktan daha zor bir şey var mı? Her geçen gün ben kendimde yeni bir şeyler buldum, başka insanları tanıdım, fakat kendimide tanıdım. Kendimde var olduklarını ummadığım şeyler buldum. Kendime yeni hedefler

koydum, ve memnundum çünkü insan hedeflerinin büyümesi ile büyür.

Doğa insanlara çok bağışlar yapar, ancak insan ona bir şey bağışlamayı çok nadir hatırlar. Dördüncü gün doğaya karşı aşk alevinin kıvılcımını gördüm ve bu kıvılcım o kadar güçlüydü, ve ben bizde Mesta nehrine sembolik olarak bir şey verdiğimizden çok mutluydum.

Son akşam tebessünle düşündüm, kendimi hararetle su emen küçük bir mantar gibi hissettim, benim suyum ise-bilgi ve yeni fikirlerdi. Programda ben sadece Şenol olarak katılmadım, Ben, ben ve benim çevrem kültürüydüm. Diğerleri kendi çevrelerinin kültürü oldukları gibi bende benim çevrem kültürüydüm.

Farklıydık, ancak nedakar farklı o kadar güzeldik. Bir bahçedeki çiçekler gibi-farklı oldukça bahçe dahada güzeldir.

Bizim bahçemiz bizim Kilimimizdi-bizdik.

Sanırım Paulo Koelonun düşüncelerinin birisini paylaşmanın yeri burasıdır-"Olağan üstün şeyler norma insanların yolunda olur".

Ekibinizden bir parça olduğumdan mutluyum ve büyük şükranlarımı belirtmek için daha uygun bir kelime olmadığı düşüncesindeyim.

İçten teşekkürler!

*Şenol Bekir  
Kırcali, Bulgaristan*

### MEKTUP

Yunanistanda katılmış olduğum Kilim" projesinin eğitimi benim için farklı birşeydi. Yirmiye aşkın eğitime katılmış olmama rağmen, bu eğitimde kendi memleketime yararlı birşey götürmüşümdür. İnsanlar belirli bir hedefe veya /sosyal, ekonomi ve eğitimsel problemi çözümüleme kararı aldıklarında, milliyeti önemli olmaksızın, sonuçlar ortadadır. Bu eğitimde Biz farklıydık, fakat tek amaç için birleşmiştik. Üç ülkeden /Yunanistan, Bulgaristan ve Türkiye/ katılanların karşılıklı yaptığı deneyler ve pratikler benim yaşadığım bölgede "Kilim" projesi ile çözülmüş ve öyle olmaya devam etmekte olan benzer sorunları çözme fikirleri verdi. Farklı dillerde konuşmamıza rağmen, düşüncelerimiz ve amaçlarımız aynıydı. Aynı dili konuşmamamıza rağmen iletişim kurmayı öğrendim.

Eğitim boyunca farklı toplantılarda verilen ödevlerde belirli hadise veya problem ile ilgili görüşümü anlatmanın dışında, onların görüşünde dikkatle dinlemek benim için yararlıydı. Örneğim:"Aynada kendime baktığımda, ben sadece kendimi görüyordum, fakat şimdi aynayıda görüyorum".

"Kilim" projesinin bir tarihi olduğunu biliyorum, ve benim tarihim ondan bir parçadır!

*Süleyman Mustafa  
Kırcali, Bulgaristan*

<< << **Günlüğümüz** >> >>

*Magda Katsikidu & Yota Zafiriadu  
Komotini, Yunanistan*

**Kilim nedir?**

*Kilim > Anadolu ve Balkan dokumacılığının özelliği  
olan el yapımı tüysüz halı*

- Türk Dili Sözlüğü

**KİLİM SEN VE  
BEN İZ!**

- MAGDA

**Kilim: bu kelimeyi duyunca  
aklına neler geliyor?**

Kocaman bir dokuma tezgahı, dik duran, onlarla  
birlikte

heryere taşınabilir, çadırlarda yaşayan göçebe  
kabilelerde olduğu gibi.

Heryerde dokuyabilirler. Renkler ve materyaller  
bollukta, rüyalar gibi. Bütün dünya bir kilimdir.

- YOTA





## Bir ipliği tutmak ne demek?



**İplik** > ip ve kumaş yapımında kullanılan doğal veya yapay materyalden ince lifler

- Türk Dili Sözlüğü

İPLİK, İPLİKÇİK, İPLİKÇEĞİZ  
BAŞLAMA NOKTASI. İLHAM. GÜVENLİ BAŞLANGIÇ.  
DÜĞÜMÜ YARATIP BAŞLIYORSUN  
- MAGDA

Senin için yumağa sarılı **kırmızı ipliğin** ne anlamı var?

Hayat masalının ipliği, yumağı döndüren rüzgarın patikası, döne döne kilimin dokumasının yaratıldığı yer.  
- YOTA

## Bir kimse multikültürel bir kilimi dokumak için ne kadar hazır olabilir?

**Hazır** > uygun olan..... var olan, istekli olan

**Dokumak** > materyalleri sararak yaratmak ....her biri diğerini etrafından, üstünden ve içinden geçecek bir şekilde birleştiriyorum ve sentez haline getiriyorum...örgü

**Multikültürel** > farklı kültürlerin bir arada varolması

- Türk Dili Sözlüğü

... "HERŞEY ZİHNİN BİR OYUNUDUR"  
HİÇBİRŞEY KOLAY DEĞİL  
HİÇBİREY ZOR DEĞİL  
OYNAMAK İSTERMİSİN?

- MAGDA



## "Ariadne ve Penelope nin efsanesi" duyduğunda neler düşünüyorsun?

Yumağın ipi , bir başlangıç yapmanın yolu,"Bu yabancıları tanımıyorum" labirentinden çıkmayı ve ilerledikçe tanışmanın ve temasın ucuna varmayı, labirentin sihirli bir şekilde yok olduğu yeri. Penelope ye gelince, mitolojinin en ünlü dokumacısı, sabrı ve inancı kilimlere dokuduğunu ve sonra söküp tekrar dokuduğunu düşünüyorum. Hayallerini ve arzularını dokuyordu hayal edilemez bir sabırla, hakkını buluncaya kadar. Kilometrelerce uzanan dokumaların ardından, yolcu Odisseas ın yüzünü ayırt etti sonunda.  
- YOTA



## Grup nedir? İşbirliği nedir?



**Grup** > insanlar ve nesneler topluluğu...ortak bir şeyi birleştiriyor...bir bütün...

kan grubu, savaş grubu, kurtarma grubu, spor grubu, voleybol, basketbol...tiyatro grubu, profesyonel, öğrenci

**İşbirliği** > ortak bir amacın gerçekleşmesi için birarada çalışmak

- Türk Dili Sözlüğü

GRUP ELİMİZDİR  
İŞBİRLİĞİ PARMAKLARIMIZIN HAREKETİDİR  
DOKUNABİLMEK, HİSSEDEBİLMEK, GERÇEKTEN  
ARZULADIĞIMIZI TUTABİLMEK İÇİN.- MAGDA



## Eller, ayaklar, örülen iplikler...



Nestos dan fotoğraflara bakıyorsun.

Grup aktivitelerinin izleri. Çabanın ve neticenin görüntüleri.

İnsanlar doğaçlama bir sanat eserini dil, ırk ve din engellerini atlatarak, bir kilim dokuyabilirmi ne dersin?

Kesinlikle! Ben o gün sizinle değildim ve kumların üstünde yapılan o güzel kilimleri görünce etkilendim. Bir resim tablosuna bakıp beğenmek gibi. Seni ilgilendirmeyen tek şey dil, din, ressamın kökeni ama insanların yarattıklarından çıkan güç. Gerçektende

ipliklerin, insanların, kumaşların ve Nestos un farklılıkları (hiçbirzaman aynı olmayan nehir, onu her zaman orada bulduğumuz için değişmediğini sanıyoruz) bunlardır bütün zenginliği ve enerjiyi verenler.  
- YOTA





## Βöyle buyurdu Nestos

Duyduğum ve gördüğüm  
herşey  
çok iyi ve güzeldi ama  
bir tuzak gizli içlerinde  
ağır ve gri gelebilir bunlar ama  
gözlerim birçok şey gördü ve  
birçok şey biliyor  
Kişiler güçlü bir şekilde  
ellerinden geleni yaptılar  
kalplerinden mutlulukla  
işbirliği çıkarıverdiler  
Çocuklar sizden bir ricam  
olucak  
gizli bir umuttur bu  
insan bir gün dünyayı vatani  
olarak görsün  
Tatlı hayatımız içinde tekrar  
görüşmek üzere  
Soluğumuzun sevindiği yer  
vatanimiz olsun



*Panayotis Panayotidis & Makis Spiridopoulos  
Toksotes, Galani, Yunanistan*



Kilimin hayaltuzağının yolculuğu  
sürüyor. Onu 2008 bekliyor - AB  
tarafundan "kültürlerarası diyaloga"  
ayrılmış olan yıl...



ΚΕ.Σ.Π.Ε.Μ. ΞΑΝΘΗΣ  
Ρ. ΦΕΡΑΙΟΥ 2 & 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ  
ΤΗΛ:-ΦΑΞ 25410-22096  
Email: den\_xan@otenet.gr  
ΚΕ.Σ.Π.Ε.Μ. ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ  
ΜΗΛΤΙΑΔΗ 2  
ΤΗΛ-ΦΑΞ: 25310-83304  
E-mail: denkom@gmail.com



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΔΕΧ  
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ  
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα  
Εκπαίδευσης και Αρχικής  
Επαγγελματικής Κατάρτισης



πρόσθεση και αφαίρεση  
πολλοπολιτισμικής και διαίρεση